

## Grønlandsregistranten | Kalaallit Nunaat pillugu Ujarlerfik

### - en digital indgang til grønlandsrelaterede arkivalier i Danmark, Grønland og på Færøerne

#### Introduktion

Arktisk Institut påbegyndte i august 2020 det treårige projekt Grønlandsregistranten.

Grønlandsregistranten (GR) er tænkt som en onlinedatabase for arkiv- og museumsmedarbejdere, forskere, forfattere, journalister, og andre med interesse for Grønland og danske aktiviteter i Arktis, hvor de kan søge efter grønlandsrelaterede arkivalier fra relevante arkiver, museer og andre samlinger.

#### Forhistorie

På Arktisk Institut har vi gang på gang mødt frustrationer over, hvor vanskeligt det er at indkredse grønlandsrelaterede arkivalier, fordi de ligger spredt i utallige arkiver indenfor rammerne af Rigsfællesskabet. Det sker, at et arkiv eller museum får indleveret en *komplet* samling arkivalier efter en person eller et projekt; men det er sjældent. Ligeledes gælder det at ét arkiv sjældent dækker et emne eller tema fuldstændigt. Hovedreglen er, at arkivmateriale ad omveje dukker op i forskellige arkiver og museer. Dette gælder ikke mindst for historisk materiale vedrørende Grønland, og det volder store besværligheder for arkivbrugerne. Som professionelt arkiv hjælper instituttet ofte brugere med at søge videre efter historisk materiale, som befinder sig i andre arkiver, fordi det ganske enkelt er for uoverskueligt for den almindelige bruger.

#### Mål

Det er vores overbevisning på Arktisk Institut at Grønlandsregistranten derfor vil være et relevant online arkivværktøj for arkivbrugere i Rigsfællesskabet. Bl.a. fordi det giver brugeren mulighed for at skabe sig overblik over relevante registranter, og dermed arkivalier, via én fælles onlinedatabase - uden at skulle foretage lange, besværlige og undertiden forgæves rejser til arkiver og museer i Danmark, Grønland og på Færøerne. GR vil desuden kunne optimere brugernes søgninger, og vil derigennem medvirke til at formidle og udbrede viden om grønlandsrelaterede arkivalier i endnu højere grad end for indværende. Så arkivalierne bliver læst, formidlet og diskuteret – det er jo derfor, vi alle sammen passer på dem.

#### Blåstempling

Grønlandsregistranten har været i støbeskeen hos Arktisk Institut et par år; faktisk siden 2017, hvor Arktisk Instituts direktør Bent Nielsen sammen med museumsinspektør for Knud Rasmussens Hus & Arkiv Søren la Cour Jensen diskuterede behovet for en fælles platform for grønlandsrelaterede arkivalier. Vi har siden været i kontakt med en række andre arkiver med grønlandsrelaterede arkivalier, som har tilkendegivet åbenhed for deltagelse i GR; bl.a. Danmarks Nationalmuseum, Det Kongelige Bibliotek, Grønlands Nationalmuseum og Arkiv samt Rigsarkivet. Vi har desuden forhørt os hos NUKAKA (Sammenslutningen af Lokalmuseer i Grønland), ODA (Organisationen Danske Arkiver), ODM (Organisationen Danske Museer) og SLA (Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver), som ligeledes er positive stemt over for projektet.

## Samarbejde på tværs af Rigsfællesskabet

For at Grønlandsregistranten skal blive funktionel og brugbar for fremtidige brugere, er vores mål at den kommer til at indeholde data (som udgangspunkt i form af registranter<sup>1</sup>) fra danske, grønlandske og færøske museer, arkiver og samlinger, som har grønlandsrelaterede arkivalier. Derudover vil vi også meget gerne have foreningslivet og øvrige kulturinstitutioner med, ligesom vi også er interesserede i at få kontakt til virksomhedsarkiver, som har (haft) aktiviteter i Grønland; det kan f.eks. være inden for fragt og transport, fødevarehandel, byggeri eller andet.

## Opfordring

Vi er klar over at registranter kan have mange formater; et håndskrevet papir, en digital udgave, hånd- eller maskinskrevne kort, eller noget helt andet. Vi er interesserede i dem alle, uanset om de er digitale eller analoge, eller om de indeholder 10 poster eller 1.000 poster. Vi vil med nærværende tekst derfor gerne opfordre til at man kontakter projektleder Lone Riis, hvis man administrerer grønlandsrelaterede arkivalier. Så vil vi nemlig meget gerne indgå i en dialog om, hvordan og i hvilket omfang arkivalierne kan indgå i databasen, og hvordan Grønlandsregistranten kan fungere som en platform, hvor de deltagende institutioner kan tilgængeliggøre relevante arkivalier.

Grønlandsregistranten er lige nu i en udviklingsfase; derfor er alle informationer om relevante arkiver, museer og samlinger velkomne. Ligesom der er stor åbenhed for gode råd og overvejelser om den bedste måde at håndtere de mange forskellige samlinger på.

## Kontaktinfo

Arktisk Institut - Projektleder Lone Riis - [registrant@arktisk.dk](mailto:registrant@arktisk.dk) - (+45) 3231 5052.

## Faktaboks

Arktisk Institut blev grundlagt i 1954 med greve og polarforsker Eigil Knuth og kaptajn Ejnar Mikkelsen som de mest prominente initiativtagere. Arktisk Institut er en ikke-erhvervsdrivende fond med det formål at indsamle, opbevare og registrere materiale vedrørende Grønland og det øvrige Arktis samt gøre dette materiale tilgængeligt for publikum.

Arktisk Institut har til huse i et af de gamle pakhuse på Christianshavn, sammen med bl.a. Polarbiblioteket og afdeling for Grønlandske og Arktiske Studier ved Københavns Universitet. Arkivet består af et dokumentarkiv, et fotoarkiv, en kunst-og genstandssamling, en film-og lydsamling og en kortsamling; alt sammen med hovedvægt på danske aktiviteter i Arktis.

Grønlandsregistranten er realiseret gennem velvillige donationer fra Augustinus Fonden, Den Grønlandske Fond, Knud Højgaards Fond, 15. juni Fonden, Frantz Hoffmanns Mindelegat og Frederik Paulsen.

---

<sup>1</sup> Arktisk Institut benytter betegnelsen *registrant* om et register eller liste over arkivalier. Rigsarkivet og andre arkiver bruger betegnelsen *registratur* om samme.